

31.12.2004

2839/4/03

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Esittelijäneuvos Jorma Kuopus

**VAASAN YLIOPISTON VALINTAPERUSTEET TALVELLA 2004
ALKANEeseen KOULUTUKSEEN**

1
KANTELU

Kantelija pyysi 4.12.2003 eduskunnan oikeusasiamiehelle osoittamassaan kirjeessä oikeusasiamiestä tutkimaan Vaasan yliopiston valintaperusteita talvella 2004 alkaneeseen koulutukseen.

Valintaperusteiden mukaan kevään 2003 ylioppilaat saivat kauppatieteelliseen tiedekuntaan haettaessa seitsemän lisäpistettä pelkästään siitä, että olivat kirjoittaneet juuri tuolloin ylioppilaksi. Kantelijan mielestä tämä kohtelee eriarvoisesti eri-ikäisiä ylioppilaita. Hän viittasi YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmalliseen julistukseen, jonka mukaan jatko-opetuksen on oltava avoinna yhtäläisesti kaikille heidän kykyjensä mukaan.

Kantelijan mielestä valintaperusteiden myötä syntyy ihmisryhmä, joka ei ole saanut opiskelupaikkaa, ja jonka opiskelupaikan saantimahdollisuudet heikkenevät merkittävästi. Kantelija pyysi oikeusasiamiehen vastausta tähän menettelyyn ja laintulkintaan.

2
SELVITYS

Asiaa ratkaistessani minulla oli käytettävissäni Vaasan yliopiston lausunto ja selvitys, jotka lähetettiin kantelijalle 4.2.2004 tiedoksi. Tänne on myös hankittu 1. ja 10.12.2004 puhelimitse tietoja opiskeluaikoja selvittävältä opetusministeriöltä (- - -).

Vaasan yliopiston selvityksen mukaan kauppatieteelliseen tiedekuntaan on voinut hakea vuodesta 1998 lähtien myös ns. syksyhaussa. Haku on suunnattu erityisesti syksyn ylioppilaille ja vuoden vaihteessa varusmiespalveluksesta vapautuville.

Tavoitteena on ollut antaa mahdollisuus aloittaa yliopisto-opinnot heti ylioppilastutkinnon tai varusmiespalvelun jälkeen. Yliopisto on järjestänyt vuoden vaihteessa aloittaville oman alkuohjauksen ja tiedekunta on järjestänyt opinnot niin, että tutkinnon suorittaminen on ollut mahdollista aloittaa kesken lukuvuoden.

Valintaperusteista päätettiin tiedekuntaneuvostossa 9.9.2003 opiskelijavalintatyöryhmän selvityksen pohjalta. Koska uusille ylioppilaille aikaisempina vuosina annetut 3 lisäpistettä (max 43 pistettä) eivät ole vaikuttaneet uusien ylioppilaiden osuuteen valituksi tulleista, työryhmä esitti, että uusien ylioppilaiden asemaa syksyn haussa parannettaisiin. Tiedekunta päätti tehdyn selvityksen perusteella, että saman vuoden ylioppilaille annetaan syksyn 2003 valinnassa 7 lisäpistettä. Tiedekuntaneuvosto viittasi päätöksen perusteluissa yliopiston ja opetusministeriön väliseen tulossopimukseen, jossa tavoitteena on nostaa saman vuoden ylioppilaiden osuus uusista opiskelijoista 50 prosenttiin.

Selvityksessä on viitattu pääministeri Matti Vanhasen hallitusohjelmaan, jonka mukaan yliopistojen opintoaikoja nopeutetaan ja siirtymisaikaa toiselta asteelta korkeakoulutukseen lyhennetään opiskelijavalintajärjestelmää kehittämällä. Opetusministeriön kehittämissuunnitelmassa tavoitteeksi asetetaan, että vuonna 2008 vähintään 55 prosenttia uusista opiskelijoista on samana vuonna toisen asteen koulutuksen päättäneitä. Yliopistojen tulossopimuksissa on tavoitteeksi asetettu, että tulossopimuskauden 2004-2006 loppuun mennessä vähintään 50 % uusista opiskelijoista on saman vuoden ylioppilaita.

Vaasan yliopiston opiskelijavalintojen kehittämisstrategian mukaan uusille ylioppilaille voidaan soveltuvissa hakuryhmissä antaa lisäpisteitä uusien ylioppilaiden yliopisto-opintoihin sijoittumisen nopeuttamiseksi. Yliopiston strategian mukaan opiskelijavalintoja pyritään samalla kehittämään niin, että ns. aikuisopiskelijoille luodaan omia hakuväyliä (esim. avoimen yliopiston väylä) ja erillisiä koulutusratkaisuja (esim. maisteriohjelmat, täydennysopinto-ohjelmat), mikä parantaa ensimmäistä opiskelupaikkaa hakevien asemaa yliopiston ns. päävalinnassa.

Yliopisto on katsonut, että syksyn 2003 kauppatieteellisen tiedekunnan valintaperusteita koskeva päätös on tehty voimassaolevia säädöksiä ja määräyksiä noudattaen ja niiden antaman toimivallan puitteissa.

Uusien ylioppilaiden aseman parantaminen on valtakunnallisten kehittämistavoitteiden ja myös yliopiston oman kehittämisstrategian mukainen. Lisäpisteiden antaminen on kantelijan arvostelussa tapauksessa koskenut osaa (20 opiskelijaa) kauppatieteellisen alan koko sisäänottoa (290 opiskelijaa), ja se on järjestetty erityisesti syksyn uusien ylioppilaiden hakumahdollisuuksien parantamiseksi. Lisäpisteiden antaminen on yksi toimenpide laajassa ohjelmassa, jossa pyritään em. opiskelijavalinnan kehittämistä koskevien linjausten mukaisiin tavoitteisiin.

Hakijoiden tasa-arvoinen kohtelu turvataan eri hakuryhmien sisällä, ja hakijan oikeusturvan takaamiseksi on säädetty erityinen menettely (oikaisupyyntö ja muutoksenhaku oikaisupäätökseen).

3.1

Oikeusohjeet

Perustuslain 6 §:n 1 momentin mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Pykälän 2 momentin mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Viitataan myös 1.2.2004 voimaan tulleeseen yhdenvertaisuuslakiin (21/2004), jonka tavoitteina on edistää ja turvata yhdenvertaisuuden toteutumista sekä tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeussuojaa lain soveltamisalaan kuuluvissa syrjintätilanteissa mm. koulutuksen tai ammatillisen ohjauksen saamisessa. Lain soveltamisala on sen 3 §:n mukaan rajoitettu siten, että lakia ei sovelleta koulutuksen tavoitteisiin, sisältöön eikä koulutusjärjestelmään. Yhdenvertaisuuslain 6 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan syrjinnällä tarkoitetaan sitä, että jotakuta kohdellaan epäsuotuisammin kuin jotakuta muuta kohdellaan, on kohdeltu tai kohdeltaisiin vertailukelpoisessa tilanteessa (*välitön syrjintä*) ja 2 kohdan mukaan myös sitä, että näennäisesti puolueeton säännös, peruste tai käytäntö saattaa jonkun erityisen epäedulliseen asemaan muihin vertailun kohteena oleviin nähden, paitsi jos säännöksellä, perusteella tai käytännöllä on hyväksyttävä tavoite ja tavoitteen saavuttamiseksi käytetyt keinot ovat asianmukaisia ja tarpeellisia (*välillinen syrjintä*). Yhdenvertaisuuslain perusteena olevassa hallituksen esityksessä (HE 44/2003) on 2 §:n erityisperusteluissa edellytetty, että lakia sovellettaisiin muun muassa opiskelijavalintaan, valintamenettelyihin, opintosuoritusten arviointiin sekä oppilaiden ja opiskelijoiden kurinpitoon.

Yliopistojen opiskelijavalintojen toteuttamisen perusteista on säädetty yliopistolaisissa (645/1997), laissa yliopistolain voimaansaattamisesta (646/1997) ja yliopistoasetuksessa (115/1998). Yliopistolain 18 §:n 1 momentin mukaan opiskelijat ottaa yliopisto. Yliopisto voi rajoittaa opiskelijoiden määrää. Opiskelija voi ottaa samana lukuvuonna vastaan vain yhden korkeakoulututkintoon johtavan opiskelupaikan. Pykälän 2 momentin mukaan silloin, kun yliopisto opiskelijoiden määrän rajoittamisen vuoksi ei voi ottaa koulutukseen kaikkia hakijoita, hakijoihin on sovellettava yhdenmukaisia valintaperusteita. Jonkin kieliryhmän koulutustarpeen turvaamiseksi voidaan yhdenmukaisista valintaperusteista rajoitetusti poiketa.

Yliopistoasetuksen 12 §:n mukaan yliopisto päättää opiskelijavalinnan perusteista. Asetuksen 13 §:n mukaan opiskelijavalintaan tyytymätön hakija voi pyytää siihen kirjallisesti oikaisua yliopistolta 14 päivän kuluessa valinnan tuloksen julkistamisesta.

3.2

Eräitä aiempia laillisuusvalvojen kannanottoja

Eräässä kanteluasiassa (9.5.2001 Dnro 1631/4/99) Lapin yliopiston hakutilannetta arvioidessaan silloinen apulaisoikeusasiamies Riitta-Leena

Paunio katsonut, että kun lisäpisteiden antaminen oli perustunut koulutuspoliittisten hyväksytyjen tavoitteiden toteuttamiseen, se ei ollut mielivaltainen perusteiltaan. Vuoden 1999 opiskelijavalinnan perusteet eivät olleet sulkeneet pois keneenkään ylioppilastutkinnon suorittaneen mahdollisuutta opiskelijavalinnassa. Paunio ei katsonut uusille ylioppilaille valinnassa annettujen lisäpisteiden (enimmillään kuusi lisäpistettä max 128 pistettä) merkitsevän sellaista poikkeamista yhdenvertaisesta kohtelusta, että sitä olisi sinänsä pidettävä yliopistolain vastaisena.

Yhdenvertaisuutta opiskelijavalinnoissa on selvitetty myös eräissä valtioneuvoston oikeuskanslerin tekemissä ratkaisuisissa. Apulaisoikeuskansleri on päätöksessään (14.4.1994 Dnro 514/1/93) käsitellyt Helsingin yliopiston uusien opiskelijoiden valintaa. Hänen mukaansa saman vuoden ylioppilaiden heikompia selviytymismahdollisuuksia valintakokeessa oli pidettävä sellaisena seikkana, joka asettaa heidät oikeudellisesti arvioiden erilaiseen asemaan verrattuna aiemmin koulunsa päättäneisiin. Siten apulaisoikeuskansleri on katsonut, että lisäpisteiden (3 lisäpistettä max 83 pistettä) antamista valittaessa 1993 Helsingin yliopiston oikeustieteelliseen tiedekuntaan uusia opiskelijoita ei tästä olosuhteiden erilaisuudesta johtuen voitu pitää silloisen hallitusmuodon 5 §:n yhdenvertaisuusperiaatetta loukkaavana.

Hallituksen esityksestä yliopistolain muuttamiseksi (HE 10/2004 vp, s. 12) ilmenee kylläkin, että yliopistolain 18 §:n 2 momentin yhdenvertaisuussäännös on aiheuttanut tulkinnallisia erimielisyyksiä. Tähän on kiinnittänyt huomiota myös valtioneuvoston oikeuskansleri, joka on mm. 12.8.2003 antamassaan päätöksessä (dnro 633/1/03, 642/1/03, 662/1/03, 665/1/03) katsonut, että säännöksen sanamuodon tarkistamiseen on ilmeinen tarve.

3.3

Yliopistolain 18 §:n muutos

Oikeuskanslerin ratkaisussa tarkoitettua yliopistolain 18 §:n säännöstä onkin jo muutettu lailla (715/2004) 1.8.2005 lukien. Muutetun 18 §:n 3 momentin mukaan yliopisto päättää opiskelijavalinnan perusteista. Silloin kun yliopisto opiskelijoiden määrän rajoittamisen vuoksi ei voi ottaa koulutukseen kaikkia hakijoita, hakijoihin on sovellettava yhdenmukaisia valintaperusteita. Hakijat voidaan erilaisen koulutustaustan vuoksi tai muusta siihen verrattavasta perustellusta syystä jakaa valinnoissa erillisiin ryhmiin. Tällöin yhdenmukaisia valintaperusteita on sovellettava ryhmään kuuluviin hakijoihin. Jonkin kieliryhmän koulutustarpeen turvaamiseksi voidaan yhdenmukaisista valintaperusteista rajoitetusti poiketa.

Hallituksen esityksen (10/2004 vp, s. 21) mukaan opiskelijoiden valinnassa valintaperusteiden soveltaminen samanlaisina kaikkiin hakijoihin ei ole aina mahdollista hakijoiksi kelpoisten erilaisen koulutustaustan vuoksi tai muusta syystä, esimerkiksi silloin, kun hakijoilta on edellytetty aikaisempaa työkokemusta. Tämän vuoksi hakijat on voitava perustellusta syystä jakaa ryhmiin. Tällöin yhdenmukaisia valintaperusteita on sovellettava ryhmään kuuluviin hakijoihin. Säännöksen tarkoittamia ryhmiä voivat muodostaa muun

muassa ylioppilastutkinnon suorittaneet, ulkomailla kouluopintonsa suorittaneet, ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet, avoimen yliopiston opintoja suorittaneet ja erilaisiin muuntokoulutuksiin hakeneet. Hakijoiden yhdenvertaisuutta koskevan säännöksen täsmentämisellä ei ole tarkoitus laajentaa erillisvalintojen käyttöä, vaan hakijat voitaisiin jakaa ryhmiin edelleen vain perustellusta syystä. Perustuslaillisesta yhdenvertaisuusperiaatteesta johtuen yhdenvertaisuutta on pyrittävä toteuttamaan valintaperusteissa ja muissa valintaan vaikuttavissa järjestelyissä myös eri hakijaryhmien välillä. Hakijoiden ryhmittelyyn perustuvat valintamenettelyt eivät vaatimuudeltaan saa asettaa hakijoita eriarvoiseen asemaan ja valinnoissa hakijoita on verrattava yhtäläisin perustein.

3.4

Arviointi

Perustuslain 6 §:n 1 momentti sisältää ns. yleisen yhdenvertaisuus säännöksen, jonka mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Säännökseen katsotaan sisältyvän mielivallan kieltö ja vaatimus samanlaisesta kohtelusta samanlaisissa tapauksissa.

Yhdenvertaisuus voi olla muodollista tai tosiasiallista. Muodollisella yhdenvertaisuudella tarkoitetaan jossakin oikeudellisesti merkityksellisessä suhteessa samanlaisten tapausten kohtelemista samalla tavalla. Tosiasiallisella yhdenvertaisuudella pyritään eriarvoisuuden poistamiseen. Tosiasiallisen eriarvoisuuden poistamiseksi julkisella vallalla saattaa olla positiivisia toimimisvelvoitteita.

Perustuslain 6 §:n 2 momentti sisältää syrjäntäkiellon. Sen mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa muihin nähden eri asemaan mm. iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Perustuslain 6 §:n 2 momentti kieltää myös ns. välillisen syrjinnän. Tällaista on suosinta tai jonkin yksilön tai ryhmän asettaminen etuoikeutettuun asemaan, jos se asiallisesti merkitsee toisiin kohdistuvaa syrjintää (HE 309/1993 vp, s. 44).

Syrjäntäkieltösäännös ei kuitenkaan kiellä kaikenlaista erontekoa ihmisten välillä, ei edes silloin, kun erottelu perustuu säännöksessä nimenomaan mainittuun perusteeseen. Olennaista on, voidaanko erottelu perustella perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävällä tavalla. Perustelulle asetettavat vaatimukset ovat erityisesti säännöksessä lueteltujen kiellettyjen erotteluperusteiden kohdalla kuitenkin korkeat (näin HE 309/1993 vp, s. 44).

Erottelun hyväksyttävyyden tai ei-hyväksyttävyyden riippuu mm. erottelun perusteesta (tarkoituspästä) ja asteesta (vaikutuksista). Tekijät, joiden nojalla erottelu voidaan katsoa syrjinnäksi tai ei-syrjinnäksi, voidaan siis pelkistää kahteen seikkaan: erottelun tarkoitukseen ja asteeseen.

Hakijoiden erottelun tarkoituspästä

Opiskelijavalintojen lähtökohtana on siis se, että yliopistot päättävät itse opiskelijaksi otettavien määrästä ja valinnan perusteista. Yliopistot päättävät myös siitä, millaisilla toimilla pyritään opiskelijavalintaa ja koulutuspaikkojen käyttöä koskeviin tavoitteisiin.

Uusien ylioppilaiden suosimisen tarkoitusperät liittyvät yhtäältä heidän saattamiseensa valintakokeessa samaan asemaan aiemmin koulunsa päättäneiden kanssa ja toisaalta koulutuspoliittisiin tavoitteisiin.

Lisäpisteiden antamista saman hakuvuoden ylioppilaille voidaan siten perustella muun ohella sillä, että he ovat tottumattomia vaatimaan, erityisesti valmistautumista edellyttävään valintakokeeseen, johon valmistautumisen aikakin voi jäädä lyhyeksi. Siten he voivat olla heikommassa asemassa jo aiemmin koulunsa päättäneisiin ja pääsykokeen valmennuskursseihin osallistuneisiin nähden. Tämä jo aiemmassakin laillisuusvalvontakäytännössä hyväksyty syy uusien ylioppilaiden lisäpisteille on perusteltu. Toisaalta valintakokeita tulisi mielestäni pyrkiä kehittämään siihen suuntaan, että kokeeseen valmistautumisella ei olisi siinä menestymisen kannalta niin suurta merkitystä kuin nykyisin.

Koulutuspoliittisten tavoitteiden osalta selvityksessä on viitattu yliopistojen opintoaikojen nopeuttamiseen, toiselta asteelta korkeakoulutukseen siirtymisajan lyhentämiseen ja uusien ylioppilaiden yliopisto-opintoihin sijoittumisen nopeuttamiseen. Suomessa pyritään valtakunnallisestikin opiskelijoiden opiskeluaikojen lyhentämiseen. Suomen yliopistojen tutkinnonuudistuksen yksi tavoite on myös tutkintoaikojen lyhentäminen ([http://www.minedu.fi/opm/koulutus/yliopistokoulutus/tutkinnonuudistus.html#Yliopistotutkinnot% 20uudistuvat](http://www.minedu.fi/opm/koulutus/yliopistokoulutus/tutkinnonuudistus.html#Yliopistotutkinnot%20uudistuvat)).

Yliopistolain 18 §:n säännöstä opiskelijaksi ottamisesta on muutettu 1.8.2005 voimaan tulevalla lailla (715/2004). Tulevan 18 §:n 3 momentin mukaan opiskelijaksi hakijat voidaan erilaisen koulutustaustan vuoksi jakaa valinnoissa erilaisiin ryhmiin. Tällöin on sovellettava yhdenmukaisia valintaperusteita ryhmään kuuluviin hakijoihin. Hallitusohjelman sekä koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman 2003–2008 linjausten mukaisesti opiskelijavalintoja uudistetaan siten, että opintoihin sijoittuminen tehostuu ja valinnat kevenevät nykyisestä. Tähän liittyy yliopistolain 1.8.2005 tapahtuva uudistus.

Pidän näitä tavoitteita sinänsä hyväksyttävinä syinä uusien ylioppilaiden suosimiselle yliopistojen opiskelijavalinnoissa.

Hakijoiden erottelun aste

Katson siis, että esitetyt erottelun tarkoitusperät ovat sinänsä hyväksyttäviä perusteita uusien ylioppilaiden lisäpisteille oppilasvalinnassa. Näin ollen kysymys on siitä, onko erottelun aste eli lisäpisteiden määrä hyväksyttävä.

Käytännössä ei ole osoitettavissa, mikä uusien ylioppilaiden hyväksi annettava lisäpisteiden määrä kussakin valintatilanteessa on ”oikea” siltä kannalta, että heidät saatettaisiin samaan asemaan aiemmin valmistuneiden hakijoiden kanssa. Asiaan vaikuttaa muun muassa hakutilanne ja valintakokeen luonne ja sisältö. Esimerkiksi mitä tiukempi kilpailu on, sitä suurempi merkitys voidaan arvioida olevan vähilläkin lisäpisteillä. Vaasan yliopiston selvityksen mukaan uusille ylioppilaille aikaisempina vuosina annetut 3 lisäpistettä eivät olleet vaikuttaneet uusien ylioppilaiden osuuteen valituksi tulleista. Käsitykseni mukaan tältä osin ei ole osoitettavissa yhtä tiettyä hyväksyttävää lisäpisteiden ylärajaa. Viittaan kuitenkin siihen, mitä olen edellä lausunut valintakokeiden kehittämisestä.

Myöskään koulutuspoliittisten tavoitteiden näkökulmasta ei ole osoitettavissa yhtä tiettyä hyväksyttävää lisäpisteiden ylärajaa. Mitä enemmän uusia ylioppilaita suositaan, sitä painavampia perusteita se edellyttää yhdenvertaisuuden kannalta. Pelkästään opiskeluaikojen lyhentämisen näkökulmasta vain uusien ylioppilaiden voimakas suosiminen voi olla ongelmallista esimerkiksi yhtä vuotta aikaisemmin valmistuneisiin verrattuna. Kuten edellä on ilmennyt, kysymys ei kuitenkaan ole pelkästään opiskeluaikojen lyhentämisestä, vaan myös muista koulutuspoliittisista tavoitteista kuten uusien ylioppilaiden yliopisto-opintoihin sijoittumisen nopeuttamisesta. Yhdenvertaisuuden kannalta saattaisi mielestäni silti olla perusteltua harkita lisäpisteiden jonkinlaista porrastamista ylioppilaaksi valmistumisvuoden mukaan.

Kiinnitän huomiota myös siihen, että mitä enemmän lisäpisteitä annetaan, sitä tärkeämmäksi muodostuu kysymys siitä, keillä niihin on oikeus. Esimerkiksi asevelvollisuuden suorittamisen, raskauden, pitkäaikaisen sairauden, vakavan loukkaantumisen, ulkomailla oleskelun tai muun perustellun syyn vuoksi on mahdollista, että hakija ei tosiasiallisesti voinut hakea yliopistoon ”uutena ylioppilaana”. Tällaisten hakijoiden oikeusturvan tarve muodostuu sitä korostetummaksi, mitä voimakkaampaa uusien ylioppilaiden suosiminen on.

3.5

Johtopäätös ja toimenpide

Pidän Vaasan yliopiston kauppatieteellisen tiedekunnan opiskelijavalinnassa uusille ylioppilaille myönnettyjä seitsemää lisäpistettä edellä esitettyjen näkökohtien kannalta jossakin määrin ongelmallisena. En kuitenkaan voi pitää toteutettuja ratkaisuja perustuslaissa kielletyllä tavalla syrjivinä tai muutoinkaan lainvastaisina. Päätös valintaperusteista ei siten ole myöskään ylittänyt Vaasan yliopistolle kuuluneen hallinnollisen tarkoituksenmukaisuusharkinnan rajoja. Oikeusasiamiehen tehtävänä ei ole arvioida viranomaisen harkintavallassa olevien ratkaisujen eli tässä tapauksessa valintaperusteiden tarkoituksenmukaisuutta ja vaikuttaa sinänsä yliopistojen opiskelijavalinnan perusteisiin.

Pidän kuitenkin perustuslain 6 ja 22 §:n näkökulmasta aiheellisena saattaa tämän päätökseni ja esittämäni käsitykset opiskelijavalintojen ja niihin liittyvien lisäpisteiden ongelmallisuudesta yhdenvertaisuuden kannalta tiedoksi sekä

Vaasan yliopistolle että yliopistojen kanssa tulosneuvotteluja käyväälle
opetusministeriölle. Asia ei anna aiheutta puoleltani muihin toimenpiteisiin.